

NOVEMBRE 2021

FASE 1
ANÀLISI

VIUS I ACTIUS, PATIS COEDUCATIUS

Teno
Cuina i lleure
de proximitat

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ: LA COEDUCACIÓ EN EL CONTEXT DE L'ESPAI DEL PATI	2
EL PERQUÈ DEL PROJECTE: QUÈ VOLEM QUE PASSI ALS NOSTRES PATIS?	2
FASES DEL PROJECTE	
Fase 0: PRESENTACIÓ	3
Fase 1: ANÀLISI DEL PATI	4
Fase 2: REFLEXIÓ	5
Fase 3: CANVI DE DINÀMIQUES	6
Índex Annexos	
ANNEX 1	7
ANNEX 2	9
ANNEX 3	10
ANNEX 4	12

INTRODUCCIÓ: LA COEDUCACIÓ EN EL CONTEXT DE L'ESPAI DEL PATI

Tal com assenyala l'actual Pla Director de Coeducació (2018), existeix un corpus normatiu i legal que **estableix la coeducació, la igualtat d'oportunitats, la convivència i la prevenció de la violència masclista com un objectiu educatiu** que s'ha de materialitzar en accions i activitats concretes encaminades a preparar l'alumnat, de totes les etapes educatives, cap a una ciutadania plena i inclusiva.

En concret, l'eix 5 del Pla director, estableix la cura dels espais i del pati escolar com un objectiu prioritari:

Aconseguir que l'ocupació dels espais sigui igualitària, tant en els patis com en espais d'estudi, sense predomini d'activitats en les quals participen específicament els nens en moments en què es comparteix el mateix espai i temps.

Tot i que la coeducació s'ha d'implementar de forma transversal als projectes educatius dels centres, aquesta aborda, de forma específica, la situació dels patis escolars. En aquest sentit, convé assenyalar algunes accions recollides al Pla director de coeducació:

- **Analitzar l'ús dels patis escolars** i d'altres espais del centre en el pla d'igualtat i convivència.
- **Revisar si es fa un ús igualitari dels espais del centre:** patis, aules i altres espais d'estudi, debat o presa de paraula.
- **Impulsar accions dins del centre entorn de l'ús dels espais,** especialment el pati, comptant amb la participació de l'alumnat i de la resta de la comunitat educativa.

És per aquest motiu, que el present document pretén mostrar les fases per a fer realitat la transformació dels patis escolars.

EL PERQUÈ DEL PROJECTE: QUÈ VOLEM QUE PASSI ALS NOSTRES PATIS?

Tal com s'afirma a l'inici d'aquest document, el pati és un dels principals espais de socialització de l'alumnat per diversos motius:

S'ha configurat tradicionalment com un espai de joc lliure, on l'alumnat pot decidir com i amb qui jugar en cada moment.

Pot interpretar-se des de dos punts de vista. Per a l'alumnat amb una bona socialització amb el grup, sol ser un dels moments més desitjats. Per contra, per a l'alumnat amb problemes de socialització, pot esdevenir un espai dolent i de rebuig.

Si busquem un pati on predomini la convivència, independentment del sexe, de l'edat, de l'orientació sexual, de les capacitats i de l'expressió del gènere, caldria repensar els espais i fer una intervenció participada per l'alumnat i, a ser possible, amb la col·laboració de les famílies, que promogui aquests tipus de relacions.

Per a analitzar les desigualtats al pati caldrà fer-nos aquestes qüestions senzilles:

1. Al nostre pati tenim propostes de joc, activitats o espais on observem una especial segregació? És a dir, on no conviuen i juguen conjuntament nens i nenes?
2. És el nostre pati un espai on determinades propostes ostenten privilegis i estatus, i per tant, tenim una part de l'alumnat practicant el poder sobre l'altra part?
3. Afavorim activitats i propostes de cooperació o de competició? Quines?
4. El nostre pati està donant resposta a les diferències individuals o a unes diferències de gènere?
5. Totes les persones tenen el mateix dret de gaudir de l'espai del pati? O hi ha alumnat que se'n sent més propietari que un altre?
6. Hi ha persones amb especials dificultats d'accés a algun espai del pati?
7. Quin és el rol del MONITORATGE en el temps d'esplai?
8. Quines activitats generen més grau de conflictivitat? Per quins motius?

Busquem **crear un pati coeducatiu**, com a espai dissenyat físicament i reflexionat col·lectivament que promou relacions igualitàries. Espais on les activitats, rols i dinàmiques habituals no reproduïen els estereotips i manaments del gènere i on predomina l'ús compartit dels espais, recursos i activitats entre l'alumnat de distint gènere, edat, origen i capacitat.

FASES DEL PROJECTE:

Fase 0: PRESENTACIÓ

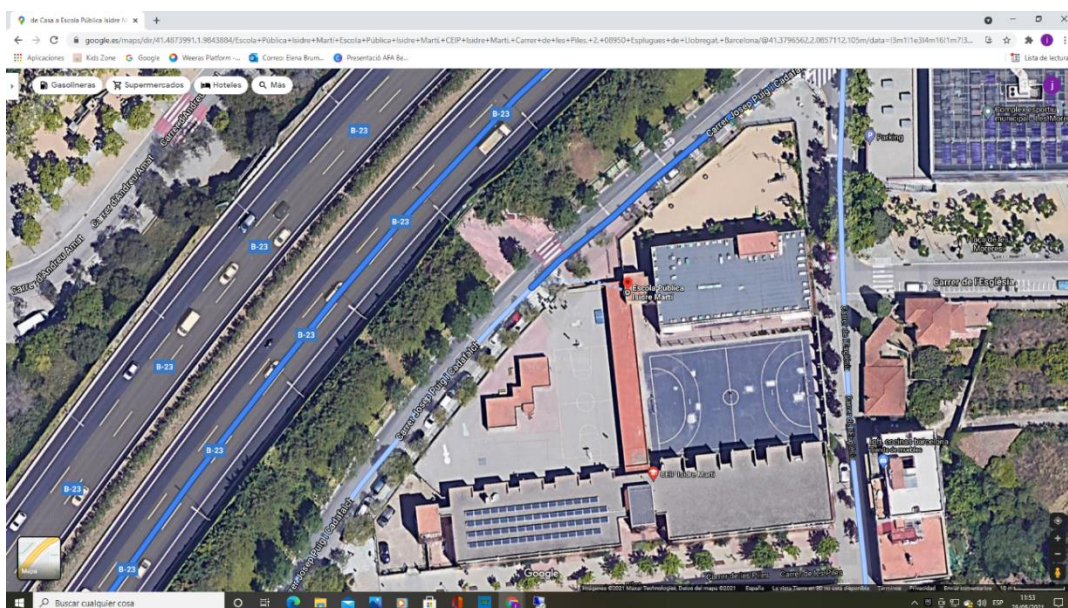
Presentació als equips de menjador: Visualització, conjuntament de tot l'equip de menjador, de la presentació en PowerPoint obrint el debat i la reflexió per sensibilitzar sobre la necessitat de coeducar als nostres patis.

Fase 1: ANÀLISI DEL PATI

1.OBSERVACIÓ DE LA DISTRIBUCIÓ ESPACIAL DELS JOCS I ACTIVITATS AL PATI

1.1- Extreure foto de l'escola a Google Maps (vista satèl·lit) per tal de fer un plànol del pati i diferenciar-ne les zones.

<https://www.google.es/maps/?hl=es>

1.2.- Els monitors i monitores es reparteixen per les diferents zones del pati que hem definit.

1.3.- Cada monitor/a ha d'observar quins jocs es realitzen a la seva zona i quina quantitat de nens/es hi juguen a cadascun d'ells.

Per fer-ho farem servir unes plantilles que facilitarà TENO i que s'anomena **ANNEX 1**

1.4. Període d'observació: 2 setmanes (10 dies)

2. ENQUESTES DE VALORACIÓ ENTRE L'ALUMNAT I EQUIP MONITORATGE

2.1. Els infants contestaran a un qüestionari identificant quin tipus de joc els hi agrada realitzar. **ANNEX 2**

2.2. El MONITORATGE contestarà a un qüestionari sobre com es desenvolupa el pati i les respostes de l'alumnat al seu qüestionari.

ANNEX 3 .

3. CONCLUSIONS I MILLORES

3.1.El/la coordinador/a analitzarà la info recopilada de les observacions del monitoratge i els qüestionaris de l'alumnat i MONITORATGE. **ANNEX 4.**

3.2. Redactarà un document identificant 5-10 conclusions principals de l'anàlisi realitzat durant dues setmanes i els resultats dels qüestionaris.

3.3. El/la coordinador/a proposarà un seguit de 5-10 millores que cregui que es poden aplicar a la seva escola. Tenint en compte que:

- a) les zones han d'estar equitativament repartides per tots els infants
- b) els nens i nenes tenen dret a ocupar els mateixos espais i proporcionalment els mateixos metres.
- c) totes les tipologies de jocs han de tenir cabuda dins de l'espai (jocs creatius, jocs esportius, jocs de contacte amb la natura) i han de ser proporcionals.

Fase 2: REFLEXIÓ

Amb les dades recopilades i l'anàlisi i conclusions elaborades per l'equip de monitoratge i coordinació proposem revisar si es fa un ús igualitari dels patis:

- Celebrar una assemblea on fer partícips de les conclusions al alumnat.
- Crear grups de treball amb l'alumnat per idear un canvi de dinàmiques
- Celebrar una reunió amb equip directiu on posar en comú la valoració de monitoratge i les propostes de l'alumnat.

Fase 3: CANVI DE DINÀMIQUES

Impulsar accions dins del centre entorn de l'ús del pati, comptant amb la participació de l'alumnat i de la resta de la comunitat educativa. (figura del/la dinamitzador/ra de pati, fomentar espais naturals, creatius i esportius)

- Propostes a partir de les conclusions de l'anàlisi i validació.
- Implementació de les propostes i corresponent valoració.

INDEX DELS ANNEXOS

Annex 1 Anàlisi Pati: Anàlisi dels patis per part dels equips de menjador: Observació monitores i monitors dels seus patis i respostes a l'enquesta.

Annex 2 enquesta alumnat : Participació dels infants: responent a l'enquesta per nens o nenes.

Annex 3 valoració monitoratge : Resum de les conclusions extretes tant de l'enquesta als equips com als infants

Annex 4 Guia per valorar respostes annex 2. Analitzar l'ús dels patis del centre en el pla d'igualtat i convivència. (observació de les instal·lacions de pati, de com es distribueix l'alumnat)

Annex1

OBSERVACIÓ ESPACIAL DEL PATI

Data:

Hora (a meitat pati):

Observacions realitzades per:

Minuts observats:

Caldrà fer un croquis de cada pati.

Pati d'infantil Pati de primària Pati de secundària	Interessa separar el pati en zones centrals i en zones perifèriques.
--	---

Caldrà observar i anotar: ubicació de l'alumnat per sexe, edat, tipus d'activitat i si les agrupacions són mixtes o segregades. Anotar qualsevol altra informació d'interès. Exemple :

ZONA 1: pista poliesportiva -porteria 1

ZONA 2: pista poliesportiva- porteria 2

ZONA 3:

ZONA 4 :

ZONA 5:

ZONA 6:

ZONA 7:

	nens	nenes	Nens jocs actius físicament	nenes jocs actius físicament	nens jocs passius físicament	nenes jocs passius físicament
Zona 1						
Zona 2						
Zona 3						
Zona 4						
Zona 5						

Total alumnat observat:

	TIPUS DE JOCS ACTIUS	TIPUS DE JOCS PASSIUS
Zona 1		
Zona 2		
Zona 3		
Zona 4		
Zona 5		

	NENS	NENES
Alumnat ocupant el centre del pati		
Alumnat ocupant la perifèria del pati		
Alumnat amb actituds actives		
Alumnat amb actituds passives		
Nombre total de jocs en el centre del pati:		
Nombre total de jocs en zones perifèriques:		

Observacions:

	Jocs
Nombre de jocs “típicament masculins” jugats per nens	
Nombre de jocs “típicament masculins” jugats per nenes	

	Jocs
Nombre de jocs “típicament femenins” jugats per nens	
Nombre de jocs “típicament femenins” jugats per nenes	

	Jocs
Nombre de jocs “neutres” jugats per nens	
Nombre de jocs “neutres” jugats per nenes	

Observacions:

ANNEX 2 ENQUESTA ALUMNAT

gOOGLE FORMS <https://forms.gle/kQK6Kva5ZBYGvWpy7>

Classe i grup:

Edat:

Tutor/a:

Data:

Marcar:

NENA____ NEN____ No ho sé ____

1.Amb quins amics i amigues t'agrada jugar més al pati? Escriu els seus noms. Per què?

2.Quins són els teus jocs preferits al pati?

3.Escriu 3 jocs o activitats què no t'agraden per a ser jugats al pati de l'escola.

4.Hi ha problemes al pati? Quins?

5.Si poguessis canviar el pati sense fer-lo més gran, com ho faries?

Annex 3

VALORACIÓ MONITORATGE

Classe i grup:

Edat:

Tutor/a:

Nombre de respostes nens

Nombre de respostes nenes

Altres opcions.....

Valoració de la pregunta: Amb quins amics i amigues t'agrada jugar més al pati? Per què? Cal anotar si els nens majoritàriament tenen preferències de jocs en nens i el mateix amb les nenes. Cal anotar si hi ha persones de classe que no són nombrades.

.....

.....

.....

1. Valoració i diferències de sexe en la pregunta: quins són els teus jocs preferits al pati?

NENS (anotar idea i vegades que es repeteix)	NENES (anotar idea i vegades que es repeteix)

2. Escriu 3 jocs que no t'agraden per a ser jugats al pati de l'escola.

NENS (anotar idea i vegades que es repeteix)	NENES (anotar idea i vegades que es repeteix)

3. Hi ha problemes al pati? Quins?

NENS (anotar idea i vegades que es repeteix)	NENES (anotar idea i vegades que es repeteix)

4. Si pogueres canviar el pati sense fer-lo més gran, com ho faries?

NENS (anotar idea i vegades que es repeteix)	NENES (anotar idea i vegades que es repeteix)

Moltes gràcies per la teva col·laboració

Annex 6 VALORACIONS DEL QÜESTIONARI DE DIAGNÒSTIC DEL PATI 2 i 4

Ens interessa observar si existeix segregació quan l'alumnat explicita els noms d'amics i amigues. Cal analitzar si l'alumnat de diferent sexe es relaciona en el pati. De no ser així, ens convida a reflexionar per aquest motiu i analitzar les raons d'aquest fet.

Pregunta 1

D'aquestes respostes es pot obtenir informació vàlida per al disseny d'un sociograma del grup. Hi ha alguna persona que no és nomenada per cap persona? En aquest cas, caldrà observar el seu comportament al pati.

Pregunta 2

Els resultats d'aquesta qüestió ens permeten veure si existeixen diferències per sexe en els jocs i activitats preferides. Podrem valorar l'impacte dels estereotips en el joc; si existeix segregació, si enumeren activitats més actives o passives físicament, si els resultats coincideixen o no amb els que hem observat, etc.

Pregunta 3

Podrem apreciar el grau de disconformitat o rebuig que manifesta l'alumnat davant determinats jocs, activitats o comportaments que existeixen en el seu pati. Ens interessa observar si elles i ells manifesten coses distintes o les respostes són comunes.

Pregunta 4

Els resultats d'aquesta qüestió poden aportar informació de gran valor per a la comissió de convivència del centre. Caldrà mesurar si les respostes tenen una tendència diferenciada relacionada amb el sexe de l'alumnat.

Pregunta 5

És molt important tindre en compte que, habitualment, l'alumnat sols coneix el seu pati. Si mai han gaudit d'un espai per a l'art, de l'opció de poder patinar, participar-hi en un programa de ràdio, de música o karaoke, etc., difícilment proposaran aquests espais o activitats. És per aquest motiu que caldrà acompanyar aquesta qüestió de la realització d'un senzill projecte de recerca de patis inspiradors a través d'internet.

Una vegada treballada aquesta informació, obtindrem idees viables d'instaurar als patis.